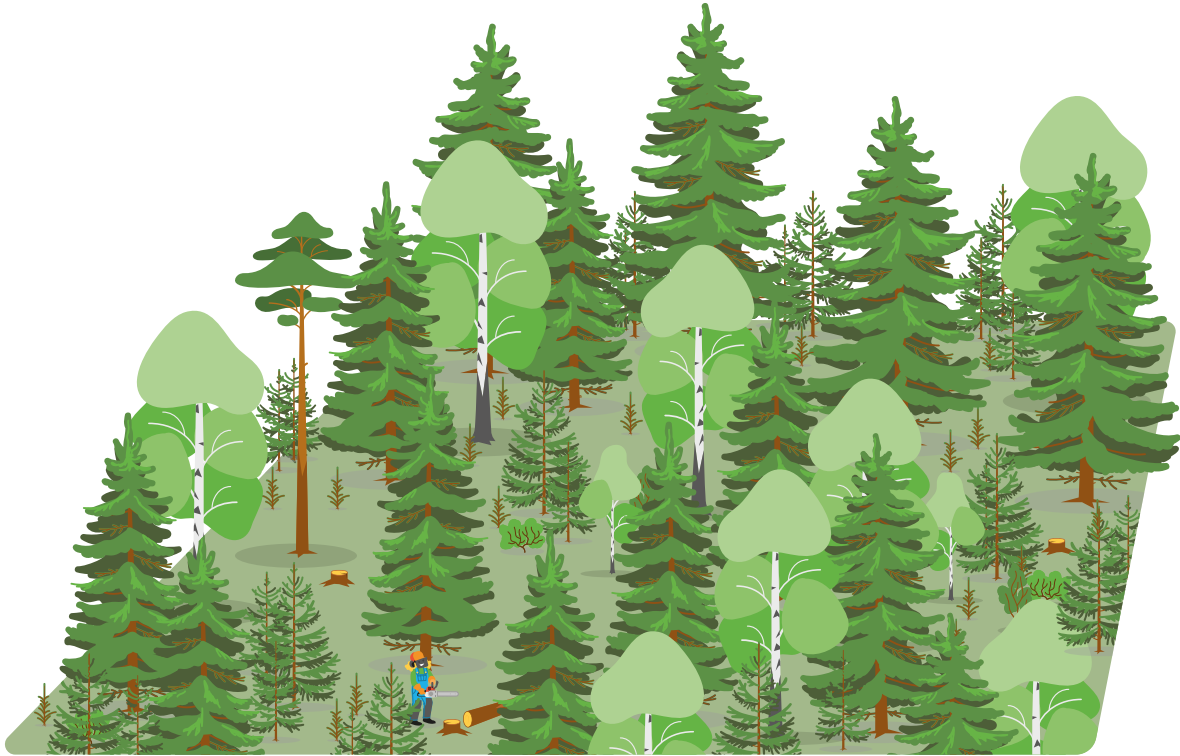

Blädning

Blädning är ett skogsskötselsystem med lång historia i Sverige. Blädning innebär att det aldrig skapas kala ytor, utan marken är ständigt bevuxen av träd i alla diameterklasser och åldrar. I en blädningsskog finns ingen omloppstid, men stammar plockas vanligen ut med ett intervall om 15–30 år. Blädningsskogar har ett tämligen konstant virkesförråd över tid.

Förutsättningar

Blädning förutsätter att skogen domineras av skuggtåliga trädslag (sekundärträdsdrag), företrädesvis gran. I de sydligare delarna av Sverige är även bok ett alternativ.

Ett fungerande blädningsskogsbruk kräver att skogen är fullskiktad, vilket innebär att den innehåller allt från plantor till fullvuxna träd och fler små träd än stora. Enklast är att påbörja blädning i en redan fullskiktad skog, men det går att introducera blädning i skogar som är flerskiktade. Det är även möjligt att introducera blädning

i yngre bestånd för att styra mot fullskiktning, genom röjning eller gallring. Det kan exempelvis handla om att röja fram huvudstammar, skapa mindre öppna ytor och att etablera vägsystem. Luckhuggning och skärmställning kan också vara sätt att påbörja en omställning till blädning. Omställningen är tidskrävande och det kan dröja flera generationer innan skogen är fullt omställd.

Marken bör vara fuktig, men även frisk och blöt mark kan vara aktuell. På blöt mark bedrivs normalt sett inte skogsbruk, men i den mån skogsbruk önskas bedrivs på blöt mark kan

blädning vara ett bra alternativ. Vid blädning på blöt mark rekommenderas att skogsbruksåtgärderna sker motormanuellt. Blädning som skogsskötselsystem förutsätter och innebär naturlig föryngring utan återväxtåtgärder, vilket ställer krav på att marken är tillräckligt bördig.

Metodbeskrivning

Vid första uttaget ligger fokus på att bilda ett permanent stickvägsystem, om detta inte redan finns. Vid kommande uttag ligger fokus på att plocka ut grova stammar och eventu-

BLÄDNING

ella skadade stammar. Vid varje uttag ska beståndets fullskiktning värnas – detta innebär att det inte är möjligt att hugga ner alla de grövsta träden, utan vissa av dessa ska lämnas. Uttagsprocenten är normalt kring 10–20 % av den totala volymen. Uttaget ska utföras så att den ”Inverterade J-kurvan” (se nedan) alltid bibehålls i beståndet. Detta innebär att antalet

stammar med liten diameter alltid är fler än antalet stammar med grövre diameter, stamantalet minskar för varje diameterklass. Uttag i blädningsskog sker vanligtvis var 15:e–30:e år. Utöver uttaget som sker ska inga ytterligare åtgärder behövas.

Blädning skiljer sig från plockhuggning som innebär att plocka ut de stammar som är av mest intresse för

stunden, ofta de grövsta stammarna, utan att tänka på det framtida beståndet. Som exempel kan nämnas den dimensionshuggning som genomfördes i delar av Sverige i början av 1900-talet, där alla de grövsta stammarna högs och skogar med dålig tillväxt och självföryngring blev kvar.

BLÄDNING

Fördelar

- Kontinuerlig beskogning upplevs av många som "en riktig skog" och uppskattas då den inte är särskilt föränderlig över tid.
- Biologisk mångfald som är beroende av trädkontinuitet och permanent beskogning gynnas.
- Träd som står och växer långsammare utvecklar en högre virkeskvalitet.
- Inga utgifter för skogsvård.
- Aktivt skogsbruk möjliggörs i störningskänsliga miljöer (ex. med höga naturvärden, blöt mark).
- Fullskiktad skog som är frisk och där det finns ett upparbetat vägnät är mer motståndskraftig mot skador (ex. insektsangrepp, stormskador, torkskador/torkstress).

Nackdelar

- Anläggande av vägnät innebär förhöjd risk för skador. Skador på skogen kan snabbt påverka J-kurvan.
 - Svårare att övervaka skador i en flerskiktad skog, vilken kan ge sämre skogshygien.
 - Låg tillgång till grenar och toppar (GROT).
 - Lämpliga fullskiktade bestånd sällsynt förekommande.
 - Högre avverkningskostnad och större CO₂-utsläpp per avverkad kubikmeter.
 - Generellt lägre tillväxt, vilket ger lägre ekonomisk avkastning och mindre CO₂-inlagring över tid.
-

Att välja hyggesfri metod

Alla hyggesfria metoder behöver anpassas utifrån gällande förutsättningar och ståndort. Nedanstående tabell är ett stöd för att välja lämplig hyggesfri metod; med utgångspunkt i aktuell ståndort och önskat framtida bestånd. Enligt Skogsstyrelsens definition innebär hyggesfritt skogsbruk på

skogsmark med produktionsmål att skogen sköts så att marken alltid är trädbevuxen utan att det uppstår några större kala ytor. En hyggesfri metod ska uppfylla följande kriterier:

1. Inga enskilda luckor över 0,25 ha,
2. Luckorna får utvidgas först när ungskogen uppnått en höjd på 2,5 m,

3. Genomsnittliga tätheten för beståndet får inte understiga § 5 Skogsvårdslagen, SVL, och
4. Det finns alltid träd inom beståndet som är minst 10 m höga.

Undantag från punkterna 2 och 3 kan göras vid vissa skärmställningar.

	Utgångsläge bestånd	Kontinuitets-skogsbruk	Trakthyggesbruk				
		Blädning	Hyggesfritt skogsbruk			Ej hyggesfritt skogsbruk	
			Luckhuggning	Stråkhuggning	Skärmställning	Konventionell avverkning	Konventionell avverkning med fröträd
Trädslag	Primära	✗	✓	✓	✗	✓	✓
	Sekundära	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	Blandskog	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Skiktning	Fullskiktad	✓	✗	✗	✓	✓	✓
	Tvåskiktad	✗	✓	✓	✓	✓	✓
	Enskiktad	✗	✓	✓	✓	✓	✓
Markfuktighetsklass	Blöt	✓	✗	✗	✓	✗	✗
	Fuktig	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	Frisk	✓	✓	✓	✗	✓	✓
	Torr	✗	✓	✓	✗	✓	✓

Virkesförrådsdiagram

Virkesförrådsdiagram utifrån volym och medelhöjd. Diagrammet visar vid vilken volym, i förhållande till medelhöjd, som krav på förnygring ställs (5 §). Detta är även den nedre gränsen för att uppfylla kravet för hyggesfritt skogsbruk. Diagrammet visar även den lägsta volym utifrån medelhöjd som får lämnas efter gallring (10 §).

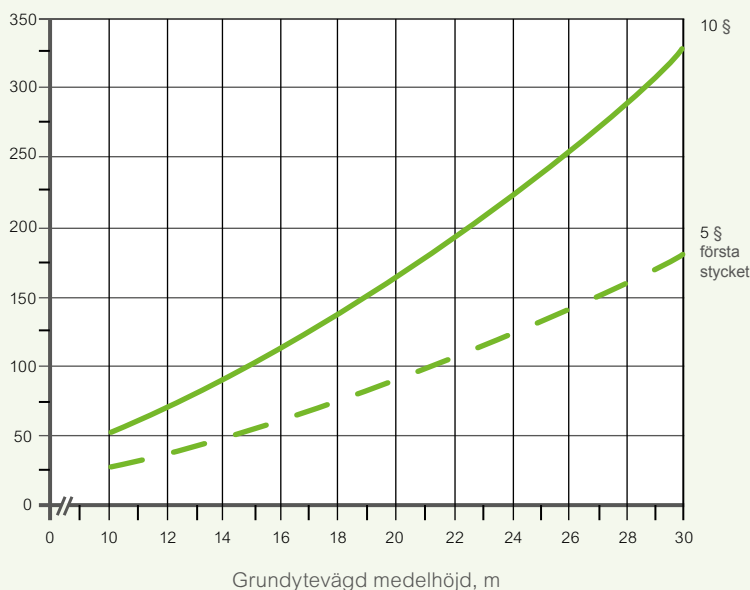
— 10 § skogsvårdslagen

Lägsta virkesförråd efter en avverkning i barrskog som syftar till att främja skogens utveckling.

- - 5 § första stycket 1 skogsvårdslagen

Virkesförråd i barrskog, björkskog och blandskog av barrträd och björk som anger den nivå där skyldighet att anlägga ny skog normalt inträder. Med barrskog avses bestånd som till minst 7/10 består av tall och/eller gran. Med björkskog avses bestånd som till minst 7/10 består av björk. Med blandskog av barrträd och björk avses bestånd som till minst 7/10 består av sådana trädslag.

Volym, m³sk/ha

Källa: Bilaga 1, Skogsvårdslagen 1 april 2022.

BILLERUD